

גם זה היה לפני כמה מאות שנים. גרנו בירושלים. מאירסון עבד בטולל בונה וקיבל משכורת. משכורת מישטיינס נע זאגט (משהו כמו: כביכול) — הוא היה מביא תלושים של כסף של טולל בונה במקום כסף ממשי, ואני הייתי רצה לחר גות מכולת והייתי מוכרת תלוש של לירה בשביל שמונים גרוש, כי המכלתניק אמר, שהנייר הזה לא שווה יותר, וגם את שמר נים הגרוש הוא היה גותן לי בתלושים של המכולת שלו, שזה היה יותר כסף עובר לטוחר.

עם זה הייתי רצה לשוק לקנות „פולקע“ וכסף של עוף כדי לעשות קצת מרק לילדים, ובעלת החנות של העופות היתה מורידה עוד עשרה או חמישה עשר גרוש מהתלוש של המכולת. והיה קשה, מאוד קשה.

סטודנטים

אודי חמודי

בתפקיד האח הגדול

השערוריות הפנטסטיות ביותר, נחשפות לעיתים בצורה הסתמית ביותר, כאשר הרים ד.ת., סטודנט בסכניון בחיפה, את השפופרת וחייג את מספרה של ידידתו, לא שיער שהוא עומד לחשוף שערורייה מדהימה.

ד.ת. היה באמצעה של השיחה האינטימית, כאשר נשמע לפתע בשפופרת צחוק גברי. אלמוני שהאזין לשיחה, לא הצליח להתאפק, מסתבר, למישמע הדיאלוג הסקסי בין בני הזוג.

ד.ת. הנועם פנה להתלונן על התקרית. התשובה שקיבל, השאירה אותו מוכה הלב:

אגודת הסטודנטים הודתה בפניו, כי היא זו שהאזינה לשיחה — וכי היא מאזינה בסתר לכל שיחות הטלפון של הסטודנטים. ולא רק היא — אלא גם הנהלת הסכניון!

כתב ד.ת. לאגודתו, האמורה להגן על האינטרסים שלו:

מפיו של אלון דומניס נודע לי כי אגודת הסטודנטים מקיימת האזנה לטלפונים בשטח הקמפוס וכן לטלפון שליד קולנוע דיו. הדבר נודע לי בדרך מקרה, כאשר אלון פנה אלי ואמר כי שיהתי עם חברתי בתאריך 22.11.71 מוקלטת על גבי טייפ רקורדר.

זה הוא מעשה חמור, כיוון שהוא מהווה פלישה לתחום חיי הפרט. דבר שהוא עבירה על החוק.

הייתי רוצה שיוסבר בפומבי מפי האחראי להאזנה, מדוע מאזינים לשיחות הסטודנטים, ומה ההרשאה לכך?

היסוסים רבים. תשובתו הלא-תאומן של אהוד גרוסמן, יו"ר אגודת הסטודנטים טים של הסכניון, התפרסמה — יחד עם תלונתו של ד.ת. — באפסיקון, עיתון הסטודנטים בסכניון.

השיב גרוסמן, בגילוי-לב מעורר הלב:

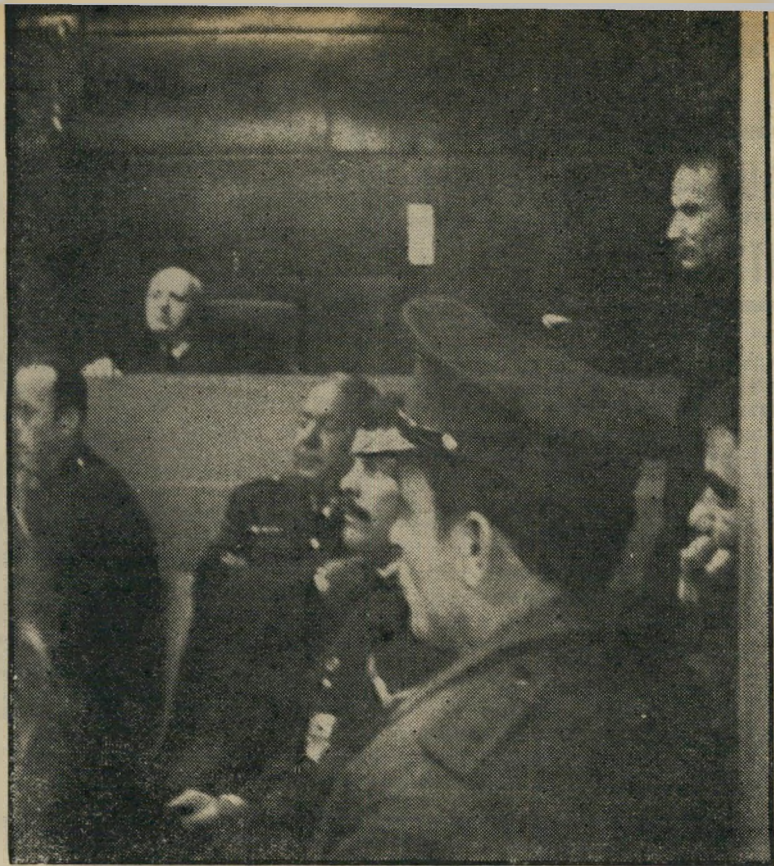
„לאחר היסוסים רבים החלטנו לנמק את ההלטת מוסדות אגודת הסטודנטים לקיים האזנה על שיחות הטלפון היוצאות מטלפונים הציבוריים בסכניון.

„כידוע נגרמים נזקים כבדים לטלפונים מחבלות של סטודנטים. סטודנטים רבים מחייגים ללא תשלום, וכך כתוצאה מהאזנה יכולים אנו לשמוע את נקישת הדיסקט, ומתוך זמן הנפילה של האסימון וזמן השיחה, אנו יכולים לדעת את מספר האסימנים ששילשל הסטודנט כפונקציה של מספר השיחות שחייג.“

המשך התשובה היה מבעית אף יותר. המשך ה"יו"ר והסביר:

„כידוע לך, אנו מקיימים מעקב תמידי אחר הסטודנטים בסכניון, באמצעות כרטיסיות שחייב הסטודנט למלא עם קבלת תעודת הסטודנט. בעזרת האזנה לשיחות הטלפון אנו יכולים לעדכן את הפרטים האישיים של הסטודנטים (הדבר נחוץ גם לבדיקת ההצהרות בטפסי המילגות והמעונות).

„בזמני הבחינה, האזנה לשיחות הטלפון עוברת לידי הסכניון, כדי שיוכל למרנן העתקות מאורגנות ולסכלן בעוון ביאיבן. הסכנו לטעיף זה מכיוון שתמורתו מממן הסכניון את הוצאות האזנה במשך השנה.

אשור חוגבר

סוללת שוטרים, חמושים בתתי-מיקלעים, שמרה בשבע עיניים על ויקטור פילו (עומד, מימין) בעת עדותו בבית-המשפט — כמו בכל שעות היממה. התביעה והמשטרה נחושות בהחלטתן שפילו יעזוב את הארץ חי ובריא. השאלה היא — מה יקרה לו לאחר מכן.

עד המלך

ויקטור פילו, קפוא הבעה, מעיד בבית-המשפט. איש זה החליט להמר על חייו — תמורת חופש ממאסר ממושך.

אמצעי זהירות

ליד הכניסה לאלום המשפטים בו העיד פילו, ערכו שוטרים חמושים חיפוש לכל הנכנסים.

— מזעזעת לא פחות מעצם המעשה — הוכיחה, כי במוסד אקדמי בישראל, — מוסד האמור להיות, כבכל העולם, מוקד של מאבק למען הדמוקרטיה וחופש הפרט — שוררים כיום הלך-רוח ופילוסופיה רורדיניים, לפי מיטב המסורת של 1984 של „ג'ורג' אורוול. תאונה הביצועים חסר העקרונות של הביורוקרטים העבירה אריתם עד כדי כך על דעתם, שהם איבדו את ערכי היסוד של חברה חופשית.

יתרה מזו: האזנה לשיחות טלפון היא אחת ההפרות הנבזיות ביותר של חירות הפרט, מעוררת זעם בכל מקרה שהיא מתגלה, ובכל מדינה דמוקרטית דרוש ליביצועה — על-ידי רשויות המדינה המוסכות בלבד — צו של שופט, אפילו בניגוני ביטחון חמורים. אגודת הסטודנטים טים הצליחה, בדרך שרק פסיכולוג מסוגל אולי להסבירה, לאבד עד כדי כך כל קשר עם המציאות של חברה חופשית במדינה דמוקרטית, שמצאה לנכון להצדיק את פעולתה זו לא רק כרע כרחי, אלא כי פעילות רצויה וברוכה.

כשאודי חמודי מחליט לשחק את האחד הגדול, הוא עושה זאת עד הסוף.

„כמו כן יש לציין את חוסר התעסוקה בקרב ציבור הסטודנטים, וכך „הסכם ה"האזנה" מאפשר תעסוקה למספר סטודנטיים היכולים להרוויח את לחמם בכבוד (העבודות מחולקות דרך רכז התעסוקה).“

שיא הזוועה. את שיא הזוועה, השיא גרוסמן לסוף:

„כמובן שעמד בפנינו הסעיף המוסרי של האזנה, הפוגע בזכויות הפרט, אולם טובת הכלל במקרה זה עדיפה על הנזק המיוערי שיכול להיגרם לטסטודנט המטלפן, ונזק זה צומצם למינימום בכך שאסור להשתמש בסירטי ההקלטה ללא רשות (הסתמכנו על תקדים בחוק העותומני מ-1900 העוסק „בציטוט שיחות אדם ללא ידיעתו“ כרך A/115/302).

„ברצוני להתנצל בפני ד.ת. על אי הניעמות שנגרמה לו עקב קולות הצחוק שהושמעו בשיחה מצד המצותת. סטודנט זה פוטר מתפקידו. אם כי יש לציין להוריתך שתוכן השיחה הצדיק את הצחוק הנ"ל.

בברכה, אהוד גרוסמן, יו"ר. פירוק מבצעי. תשובתו של גרוסמן

חיים על-תנאי

אייזנשטיין והמלאך גם יחד ניראו על-בנים מאוד השבוע, לעומת הדרמה מורטת העצבים שהתחוללה בהיכל-המשפט התל-אביבי. שם, באולמם של השופטים המחוריים ד"ר יצחק רווח, חיים דבורין ושמואל קוארט, ריחף בחלל מתח אמיתי — אכזרי, אימתני — כאשר כל אחד מהנוכחים שאל את עצמו, בלי לבטא זאת במילים: כמה זמן נותר עוד לאיש הזה לחיות? כמה ימים, או שנים, ייהנה מהחופש שהוא קונה לעצמו ממש ברגעים אלה — לפני שתשיגו יד הנוקמים?

אמצעי הביטחון. האיש היה ויקטור פילו, שבמשך כל יום שישי וראשון עמד והעיד נגד ניסים לביא, אורי מזרחי, חיים האדרי, רחמים הרוש ובן-חור דויד, החשודים בביצוע השוד הענק בבנק-לאומי בראשון-לציון, ובנסיון לרצוח שוטרים ואזרחים שרדפו אחריהם. פילו, שהיה הנגה בשעת השוד, הפך לעד-המדינה, מסר את עדותו תמורת אי-הגשת אישום נגדו, והעברתו על-ידי המדינה לחו"ל, כדי שיסתתר שם מהגנמה.

מהמר שהיה מנסה לעשות עסקים באותו אולם, בעת עדותו של פילו, לא היה מוצא פרנסה רבה. שרשרת השוטרים ה-מוזיינים בעויוס, ששמרה באולם, והמיש-מרות הכבדים בכניסה, לא עשו רושם רב על הקהל. זה, הסתכל על הצעיר שעל דוכן העדים — שעמד בהצלחה נוכח חקירת-הנגד של סניגוריהם של הנאש-מים — כעל אדם החי על-תנאי, אדם שגור על עצמו חיי פליט — עד ליום בו יתגלה, בין בארץ, בין בכל פינה בעולם.

עצבים מפלדה. ההערכה נבעה מעמדתם הגבוהה של מבצעי השוד-הענק בעור-לם התחתון, ומעוצמת הזעזוע שעבר בעור-לם הפשע הישראלי כתוצאה מעדותו של פילו. כל יום שפילו יישאר בחיים — לא ירגיש שום פושע בארץ את עצמו בטוח מהלשנה.

התוצאה: המתח העצום באולם, ולא רק בקרב הצופים. לעומת פילו עצמו, שהתגלה כבעל עצבים מפלדה, ניכר המתח אפילו בתובעת, שאיבדה את עצביה לפחות במקרה אחד, עת תקפה את אחד הסניגורים, האשימה אותו כי הוא מנסה להפחיד את העד, וכתה להערה חריפה מצד השופט, השיבה לשופט כי הוא מעליב אותה, לא נרגעה גם כאשר השופט השיב כי לא נתכוון לכך, הסבירה את העומס והמאמץ העצום המוטלים עליה, באחריותה לדאוג לכך שפילו יגיע למטוס שלם ובריא.

נסיגה מהירה. מאליו מוכן שהמתח נגע גם בבני משפחותיהם של הנאשמים. בישיבת יום א' התפרצו אלה בבכי ומטר חרפות נגד העד, גרמו לכך שבית-המשפט אסר על כניסתם להבא לאולם, נוכח התנגדות הסניגוריה, תקדים מעניין: כי מספקת נוכחות עיתונאים באולם, על-מנת להבטיח את קיום עקרון פומביות המשפט. בעדותו, סיפר פילו כי הוזמן על-ידי חמשת הנאשמים להשתתף בשוד כנהג, וכך כי סיפק להם את הנשק. הוא תיאר בפירוט את חלקו בשוד — הנסיגה, במהירות של 120 קמ"ש, לעבר חוף פלמחים.

הוא עשה רק טעות אחת במהלך עדותו: בתשובה לשאלה, התבלבל, גילה במפתיע כי בשוד השתתף אדם שמיני — עליו לא ידעה המשטרה דבר.

ייתכן שהיתה זו טעות פטאלית. כתר-צאה ממנה, הצליחה הסניגוריה להוציא נגדו צו-עינוב יציאה מהארץ, לאחר שסייב רב גלגות את שמו של אדם זה.

אם יעוכב ויקטור פילו, בגלל פליטת פיו הגורלית, בישראל, ולא יצא כמתוכנן לחו"ל — ייתכן שלא יזכה לצאת לעולם.

חדרה

ראש העיר

על הכוונת

חשמועות סבכו בעיר זה זמן רב, חש-בוע, הן יצאו מגדר רינוגים סתם, הפכו לכתבי-אישום, כתבי-אישום שהוגש לבית-משפט השלום בחיפה על-ידי פרקליט מחוז חיפה, עורך-הדין יצחק גרבלי, נגד ראש עיריית חדרה, עורך-הדין דוב ברזילי. (המשך בעמוד 30)